

Najczęściej zadawane pytania

- 1. Pytanie:** Czy podmiot, który opracował projekt budowlany na część zakresu rzeczowego projektu i zgłosił chęć udziału w realizacji całego przedsięwzięcia, może wziąć udział w postępowaniu konkurencyjnym na roboty budowlane?

Odpowiedź: Podczas realizacji projektów dofinansowanych z funduszy europejskich należy stosować m.in. zapisy zawarte w dokumencie pn. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, w którym m.in. zgodnie z punktem 6.5.2 w celu uniknięcia konfliktu interesów:

- w przypadku beneficjenta, który nie jest zamawiającym w rozumieniu ustawy Prawo zamówień publicznych, zamówienia nie mogą być udzielane podmiotom powiązanim z nim osobowo lub kapitałowo,
- osoby wykonujące w imieniu zamawiającego czynności związane z procedurą wyboru wykonawcy, w tym biorące udział w procesie oceny ofert, nie mogą być powiązane osobowo lub kapitałowo z wykonawcami, którzy złożyli oferty. Powinny być to osoby bezstronne i obiektywne.

Ponadto Beneficjent ma obowiązek przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający w szczególności zachowanie zasad uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców.

- 2. Pytanie:** W uchwale budżetowej Gminy jest wpisana inwestycja o dofinansowanie której Gmina będzie ubiegać się w ramach Konkursu. Obecnie uchwała budżetowa zapewnia środki finansowe na realizację inwestycji, w tym wkład własny Gminy w kwocie niższej niż wynika to z budżetu projektu. Czy na etapie składania wniosku Wnioskodawca może złożyć oświadczenie Gminy o zabezpieczeniu w budżecie większej kwoty w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o dofinansowanie?

Odpowiedź: Na etapie składania wniosku o dofinansowanie Wnioskodawca nie ma obowiązku przedkładania oświadczeń dotyczących zabezpieczenia w budżecie gminy środków na realizację inwestycji objętej wnioskiem o dofinansowanie. Zgodnie z zapisami Instrukcji wypełniania załączników dopiero po otrzymaniu decyzji o przyznaniu wsparcia finansowego ze środków europejskich, a przed podpisaniem umowy o dofinansowanie realizacji projektu, Gmina ma obowiązek przedstawić uchwałę budżetową bądź inny dokument planistyczny (np. Wieloletni Plan Inwestycyjny) przewidujący rezerwację środków na realizację danego projektu.

Istnieje także możliwość dostarczenia takiej uchwały bądź planu inwestycyjnego w ciągu dwóch miesięcy od dnia podpisania umowy o dofinansowanie, co wynika z § 8 i § 13 wzoru umowy o dofinansowanie.

3. Pytanie: W ramach działania 5.3 możliwa jest realizacja poniższych typów projektów:

- 1) Podniesienie standardu bazy technicznej i wyposażenia parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody (w tym położonych na obszarach NATURA 2000).
- 2) Realizacja programów edukacyjnych i ekspozycji z zakresu ekologii (w tym potrzeb i właściwych metod ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu) – wyłącznie jako element projektów z wyłączeniem spotów reklamowych w TV.
- 3) Tworzenie miejsc ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime, w tym np.: banki genowe, rewaloryzacja i rewitalizacja parków miejskich, ogrody botaniczne, eko-parki, kształtowanie i pielęgnacja zadrzewień przydrożnych.
- 4) Ochrona in-situ lub ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych.

W dokumencie „Zasady kwalifikowalności wydatków w ramach Osi Priorytetowej 5 Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Działanie 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej” określono katalog wydatków kwalifikowanych, jednakże ten katalog uniemożliwia realizację zadania nr 2, jak również zadania nr 4. Zasady kwalifikowalności wydatków nie uwzględniają jakichkolwiek wydatków, które są niezbędne do realizacji projektu w zakresie realizacji programów edukacyjnych (element projektu) i działań związanych z ochroną ex-situ.

Dodatkowo, pragnę zaznaczyć, że w ramach kryteriów merytorycznych punkty przyznawane są za wykorzystanie w projekcie rozwiązań teleinformatycznych, co również nie jest uwzględnione w wytycznych jako koszt kwalifikowalny.

W związku z powyższym proszę o potwierdzenie, czy jeśli w projekcie przewidziane będą wydatki inne niż wymienione w Wytycznych, ale niezbędne do realizacji zadania 2 i zadania 4 to zostaną one uznane za kwalifikowalne?

Odpowiedź: Kwalifikowalność wydatków określona została:

- w § 16 Regulaminu konkursu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko–Mazurskiego na lata 2014-2020 Oś priorytetowa 5 Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Działanie 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej, gdzie wskazano, iż „Kwalifikowalność wydatków dla projektów współfinansowanych ze środków krajowych i unijnych w ramach RPO WiM jest oceniana przez IZ zgodnie z zasadami określonymi w Wytycznych Ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, zgodnie z właściwymi przepisami prawa wspólnotowego i krajowego oraz zgodnie z załącznikiem do wzoru umowy o dofinansowanie/ wzoru uchwały w sprawie podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu – Zasady kwalifikowalności wydatków w ramach Osi Priorytetowej 5 Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Działanie 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej (Schemat A) Regionalnego Programu Operacyjnego

Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,

- w § 3 pkt 6 wzoru Umowy o dofinansowanie projektu, który stanowi, iż: „Szczegółowe zasady kwalifikowalności wydatków określone są w Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 oraz w Zasadach kwalifikowalności wydatków stanowiących załącznik do Umowy o dofinansowanie.

Jak wskazuje pkt 1.2 Zasad kwalifikowalności wydatków (o których mowa powyżej) za kwalifikowalne uznaje się wszystkie wydatki niezbędne do realizacji projektu, zgodnie z zasadami określonymi w części ogólnej Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków, jak również wydatki szczegółowe określone w przedmiotowych zasadach kwalifikowalności stanowiących załącznik do wzoru umowy o dofinansowanie.

Przez „Wytyczne w zakresie kwalifikowalności” należy rozumieć powyżej wskazane „Wytyczne Ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020”.

Jak wynika z „Wytycznych Ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020” (dalej „Wytyczne”) wydatkiem kwalifikowalnym jest wydatek spełniający łącznie następujące warunki:

- a. został faktycznie poniesiony w okresie wskazanym w umowie o dofinansowanie, z zachowaniem warunków określonych w podrozdziale 6.1 Wytycznych,
- b. jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa unijnego oraz prawa krajowego, w tym przepisami regulującymi udzielanie pomocy publicznej, jeśli mają zastosowanie,
- c. jest zgodny z programem operacyjnym i Szczegółowym opisem osi priorytetowej programu operacyjnego,
- d. został uwzględniony w budżecie projektu, z zastrzeżeniem pkt 11 i 12 podrozdziału 8.3 Wytycznych, lub – w przypadku projektów finansowanych z Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – w zakresie rzeczowym projektu zawartym we wniosku o dofinansowanie,
- e. został poniesiony zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie,
- f. jest niezbędny do realizacji celów projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu,
- g. został dokonany w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
- h. został należycie udokumentowany, zgodnie z wymogami w tym zakresie określonymi w Wytycznych, Wytycznych w zakresie wykorzystania środków

pomocy technicznej na lata 2014-2020, o których mowa w rozdziale 4 pkt 2 Wytycznych, lub ze szczegółowymi zasadami określonymi przez Instytucję Zarządzającą programem operacyjnym,

- i. został wykazany we wniosku o płatność zgodnie z Wytycznymi w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej,
- j. dotyczy towarów dostarczonych lub usług wykonanych lub robót zrealizowanych, w tym zaliczek dla wykonawców, z zastrzeżeniem pkt 4 podrozdziału 6.4 Wytycznych,
- k. jest zgodny z innymi warunkami uznania go za wydatek kwalifikowalny określonymi w Wytycznych, Wytycznych w zakresie wykorzystania środków pomocy technicznej na lata 2014-2020, o których mowa w rozdziale 4 pkt 2 Wytycznych, lub określonymi przez Instytucję Zarządzającą programem operacyjnym w Szczegółowym opisie osi priorytetowej, regulaminie konkursu lub dokumentacji dotyczącej projektów zgłaszanych w trybie pozakonkursowym.

4. Pytanie: Czy w konkursie dopuszczalny jest program funkcjonalno-użytkowy (tryb „zaprojektuj i wybuduj”)?

Odpowiedź: W ramach konkursu nie przewiduje się dofinansowania projektu w trybie „zaprojektuj i wybuduj”, z zastrzeżeniem projektów, które na dzień składania wniosku o dofinansowanie projektu posiadają pełną dokumentację techniczną opracowaną w trybie „zaprojektuj i wybuduj”.

5. Pytanie: Czy konieczne jest studium wykonalności jako osobny dokument?

Odpowiedź: Studium wykonalności jest opracowaniem obowiązkowym stanowiącym odrębny załącznik do każdego wniosku o dofinansowanie zgodnie z Instrukcją wypełniania załączników.

6. Pytanie: Czy typ projektu „tworzenie miejsc ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime” może zostać zrealizowany poprzez utworzenie centrum edukacji ekologicznej w połączeniu z realizacją programów edukacyjnych i ekspozycji z zakresu ekologii?

Odpowiedź: Zgodnie ze Szczegółowym opisem osi priorytetowej Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach działania 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej możliwe jest realizowanie m.in. typu projektu polegającego na „tworzeniu miejsc ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime, w tym np.: banki genowe, rewaloryzacja i rewitalizacja parków miejskich, ogrody botaniczne, eko-parki, kształtowanie i pielęgnacja zadrzewień przydrożnych”.

Realizacja programów edukacyjnych i ekspozycji z zakresu ekologii (w tym potrzeb i właściwych metod ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu) może stanowić wyłącznie element projektu realizowany jedynie w połączeniu z innym typem projektu

wymienionym w Szczegółowym opisie osi priorytetowej Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 oraz Regulaminie konkursu dedykowanym Działaniu 5.3 (w tym również z typem projektu polegającym na „tworzeniu miejsc ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime, w tym np.: banki genowe, rewaloryzacja i rewitalizacja parków miejskich, ogrody botaniczne, eko-parki, kształtowanie i pielęgnacja zadrzewień przydrożnych”).

Odnosząc się do niezbyt wnikliwie opisaney kwestii „utworzenia centrum edukacji ekologicznej” należy zaznaczyć, iż załącznik do wzoru umowy o dofinansowanie projektu pn. „Zasady kwalifikowalności wydatków w ramach Osi Priorytetowej 5 Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Działanie 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej (Schemat A) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego” wskazuje, iż wydatki niekwalifikowane dla projektu stanowi budowa i modernizacja budynków.

7. Pytanie:

- 1) Proszę o podanie definicji eko-parku. Jakie założenia musi spełnić teren, na którym taki obiekt może powstać?
- 2) Czy w eko-parku oprócz ścieżki pieszej może powstać wzdłuż niej trasa rowerowa? Czy są jakieś obostrzenia co do metody budowy, czy długości takiego obiektu?
- 3) Czy wydatkiem kwalifikowanym była by strefa rekreacyjna z wiatą (wiatami) pod którymi mieszkańcy mogliby odpocząć, zrobić sobie mały piknik etc.?
- 4) Czy także w ramach strefy edukacyjno-rekreacyjnej mógłby powstać tzw. eko pump-track, niewielki tor rowerowy dla dzieci? Na torze znajdować by się miały zagadki i zadania edukacyjno - dydaktyczne.
- 5) Czy wydatkiem kwalifikowanym byłby zakup sporego kontenera, wyposażonego w ekrany interaktywne, służącego do prowadzenia różnych imprez o charakterze ekologicznym na terenie eko-parku?
- 6) Czy po realizacji projektu byłoby możliwe wykorzystanie eko-parku do organizowania różnego rodzaju wydarzeń, jak np. imprezy edukacyjne, sportowe, zabawy dla dzieci? Czy są jakieś ograniczenia w tym zakresie co do wykorzystania powstałego obiektu?

Odpowiedź:

Ad.1) Pod pojęciem „Eko-park” należy rozumieć miejsce o przeważającej powierzchni biologicznie czynnej, służące ochronie środowiska i przyczyniające się do zachowania i promocji różnorodności biologicznej, pełniące jednocześnie funkcje edukacyjne i rekreacyjno-wypoczynkowe. Obszar zawierający elementy rekreacyjne (wykonane np. z materiałów naturalnych lub pochodzących z recyklingu), ścieżki edukacyjno-dydaktyczne, ekspozycje gatunków, ostoje dla różnych gatunków flory i fauny (w tym małe zbiorniki wodne).

- Ad.2) Wzdłuż ścieżki pieszej możliwe jest utworzenie ścieżki rowerowej. Należy jednak wziąć pod uwagę ww. definicję Eko-parku oraz zbadać i wykazać w jakim stopniu inwestycja taka może wpłynąć na ochronę gatunków bytujących na terenie realizacji projektu.
- Ad.3) W zakresie kwalifikowalności wydatków należy zapoznać się z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności na lata 2014-2020, a także z Zasadami kwalifikowalności wydatków w ramach Osi priorytetowej 5 Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Działanie 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej (Schemat A), zgodnie z którymi, za kwalifikowalne uznaje się wszystkie wydatki niezbędne do realizacji projektu obejmującego zmniejszenie presji na gatunki i siedliska. Wobec powyższego należy wykazać: czy wiata służąca wypoczynkowi (o ile stanowi obiekt małej architektury, a nie „budynek” w rozumieniu ustawy Prawo budowlane z 7 lipca 1994 r.) służy celom wskazanym w wytycznych. Zaznaczam jednocześnie, że zgodnie z ww. Zasadami kwalifikowalności wydatków w ramach Działania 5.3, Schemat A) za wydatek niekwalifikowalny uznaje się budowę oraz modernizację budynków.
- Ad.4) Zgodnie z definicją eko-parku oraz typem projektu „tworzenie miejsc ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime, w tym np.: banki genowe, rewaloryzacja i rewitalizacja parków miejskich, ogrody botaniczne, eko-parki, kształtowanie i pielęgnacja zadrzewień przydrożnych” należy wykazać, że proponowane przez Wnioskodawcę działania służą ochronie środowiska i przyczyniają się do zachowania i promocji różnorodności biologicznej. Jeśli zatem na proponowanym torze rowerowym znajdować się będą elementy edukacyjne w powyższym zakresie to wydatek taki można uznać za kwalifikowalny.
- Ad.5) Biorąc pod uwagę ww. Zasady kwalifikowalności należy wykazać czy zakup kontenera służącego do prowadzenia różnych imprez o charakterze ekologicznym to wydatek, który rzeczywiście jest związany bezpośrednio z realizacją programów edukacyjnych i ekspozycji z zakresu ekologii w ramach projektu.
- Ad.6) Inwestycja objęta projektem powinna być wykorzystywana zgodnie z celami określonymi we wniosku o dofinansowanie, wpisującymi się w typ projektu, w ramach którego zawniioskowano o dofinansowanie co najmniej do zakończenia okresu trwałości projektu. Dodatkowo zgodnie z § 16 pkt 1 wzoru Umowy o dofinansowanie Beneficjent zobowiązuje się do osiągnięcia adekwatnych dla danego typu projektu wskaźników produktu i rezultatu na poziomie określonym we wniosku o dofinansowanie:
- w przypadku wskaźników produktu – najpóźniej do dnia zakończenia finansowego realizacji Projektu,

- w przypadku wskaźników rezultatu – najpóźniej w terminie do 12 miesięcy od zakończenia finansowego realizacji Projektu i utrzymania tych wskaźników w okresie trwałości, o którym mowa w rozdziale 5.3 pkt 2 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

8. Pytanie: Czy Spółka Wodna wpisana do rejestru Spółek Wodnych może przystąpić do konkursu w ramach Działania 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej jako organizacja pozarządowa. Spółka zgodnie z statutem nie działa w celu osiągnięcia zysku, a ewentualne dochody przeznaczane są na cele statutowe. Spółka Wodna powołana została zgodnie z ustawą Prawo wodne i innymi ustawami, nie została powołana przez jakiegokolwiek organ administracji rządowej i/lub samorządowej.

Odpowiedź: Zgodnie ze Szczegółowym opisem osi priorytetowej Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 oraz § 5 Regulaminu konkursu w ramach RPO WiM na lata 2014-2020 Oś priorytetowa 5 Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Działanie 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej (Schemat A), o dofinansowanie projektu mogą ubiegać się następujące podmioty:

- 1) jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- 2) jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego
- 3) jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną
- 4) organizacje pozarządowe
- 5) uczelnie
- 6) PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne.

W odpowiedzi na pytanie czy spółka wodna może przystąpić do konkursu w ramach Działania 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej jako organizacja pozarządowa, uprzejmie informuję, że co do zasady spółki wodne uregulowane w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne wpisują się w definicję organizacji pozarządowej, która została zawarta w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

9. Pytanie: Posiadam obydwie wymagane deklaracje (załączniki 2.2 i 2.3), które zostały nam wydane w lutym i marcu 2018 r. w związku z naborem do Działania 5.3.

W drugiej połowie 2018 r. zmieniliśmy adres siedziby. Na jednym z dokumentów widnieje adres naszej poprzedniej siedziby, ale ponieważ w publicznie dostępnym KRS można prześledzić historię tej zmiany zakładamy, że nie ma potrzeby, ze względu na ochronę środowiska, powielania tych dokumentów.

Czy takie dokumenty będą one zaakceptowane w trakcie obowiązkowej oceny formalnej?

Odpowiedź: Załączniki 2.2 oraz 2.3 powinny być zgodne ze wzorem zamieszczonym w *Instrukcji wypełniania załączników* będącej załącznikiem do Regulaminu konkursu. Ponadto ich treść powinna obejmować zakres przedmiotowego projektu oraz planowane miejsce jego realizacji (nie ma zatem znaczenia fakt zmiany siedziby stowarzyszenia).

Odnosząc się do daty wydania załączników przez właściwe instytucje informuję, iż są one oceniane w ramach prac Komisji Oceny Projektów przez Eksperta w zakresie Środowiska przyrodniczego szczególnie pod względem zgodności zakresu inwestycji i miejsca realizacji z zapisami wniosku o dofinansowanie. W przypadku wątpliwości lub rozbieżności Ekspert może poprosić o przedłożenie zaktualizowanych załączników.

10. Pytanie: Czy starając się w ramach Działania 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej wystarczy by zamiast dokumentacji technicznej Wnioskodawca przedstawi operat wodnoprawny? Jest to dokument niezbędny do uzyskania pozwolenia wodnoprawnego.

Odpowiedź: Zgodnie z *Instrukcją wypełniania załączników* będącą załącznikiem do Regulaminu konkursu Wnioskodawcy jako wymagany załącznik, w przypadku projektów przewidujących prace budowlane, powinni przedstawić wyciąg z projektu budowlanego, w postaci kopii stron dokumentacji zawierającej: numery tomów (jeżeli dotyczy), tytuły i autorów opracowań wraz z numerami uprawnień i podpisami autorów oraz opis techniczny wraz z podstawowymi rzutami inwestycji. Ponadto, na żądanie Instytucji Organizującej Konkurs (IOK), Wnioskodawca jest zobowiązany do dostarczenia pełnej dokumentacji technicznej projektu. Załącznik ten może okazać się istotny w procesie oceny merytorycznej Wniosku o dofinansowanie projektu przy weryfikacji rzeczowego zakresu robót.

Wyciąg z dokumentacji technicznej powinien dotyczyć prac przewidzianych w projekcie (dokument może mieć szerszy charakter niż zakładany w projekcie, nie może jednak zakładać węższego katalogu prac). Jeśli dokument ten zawiera numery działek, powinny być one zgodne z działkami wskazanymi w pozwoleniu na budowę lub dokumentach dotyczących zagospodarowania przestrzennego (zał. nr 3.1, 3.2, 3.3) lub załącznikach nr 4.1, 4.2 oraz załączniku nr 6.

IOK nie przewiduje dofinansowania projektu w trybie „zaprojektuj i wybuduj”, z zastrzeżeniem projektów, które na dzień składania wniosku o dofinansowanie projektu posiadają pełną dokumentację techniczną opracowaną w trybie „zaprojektuj i wybuduj”.

Dokumentacja techniczna dla przedsięwzięć niepodlegających zgłoszeniu powinna zawierać opis techniczny wraz ze schematami / rysunkami technicznymi umożliwiającymi jednoznaczne określenie zakresu rzeczowego projektu wraz z charakterystyką prac i głównymi urządzeniami do zamontowania.

Dodatkowo do Wniosku o dofinansowanie projektu w przypadku projektów polegających na zakupie środków trwałych powinien zostać dołączony plan sytuacyjny

budynku, na którym zaznaczone powinno być docelowe pomieszczenie, w którym dany środek trwały zostanie zamontowany.

W związku z powyższym należy przeanalizować, czy operat wodnoprawny zawiera/spełnia wszystkie ww. elementy/wymagania, gdyż może się okazać dokumentem niewystarczającym na etapie oceny merytorycznej projektu przez ekspertów zewnętrznych Komisji Oceny Projektów.

11. Pytanie: Czy w kosztach projektu obejmującego budowę ścieżek dydaktycznych w parku krajobrazowym możemy uwzględnić poza oświetleniem tych ścieżek również monitoring tego terenu w postaci kilku kamer w technologii np. gsm/wifi. Czy ten zakres prac (kamery) zostanie zatwierdzony jako kwalifikowalny jeśli charakterystyczne parametry podamy jedynie w studium wykonalności?

Odpowiedź: Dla określenia kwalifikowalności wydatków należy zapoznać się z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności na lata 2014-2020, a także z Zasadami kwalifikowalności wydatków w ramach Osi priorytetowej 5 Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Działanie 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej (Schemat A) stanowiącymi załącznik do wzoru umowy o dofinansowanie/uchwały w danym konkursie.

Zgodnie z ww. zasadami za kwalifikowalne uznaje się wszystkie wydatki niezbędne do realizacji projektu. Wobec powyższego należy wykazać, czy zakup kamer do monitoringu służy celom wskazanym w wytycznych. Zaznaczam jednocześnie, że zgodnie z ww. Zasadami kwalifikowalności wydatków w ramach Osi priorytetowej 5 (Działanie 5.3) za wydatek niekwalifikowalny uznaje się koszty monitoringu środowiskowego.

Dodatkowo dokumentacja techniczna dla przedsięwzięć niepodlegających zgłoszeniu, poza wyszczególnieniem parametrów w Studium wykonalności powinna zawierać opis techniczny wraz ze schematami / rysunkami technicznymi umożliwiającymi jednoznaczne określenie zakresu rzeczowego projektu wraz z charakterystyką prac i głównymi urządzeniami do zamontowania.

12. Pytanie: „Mała infrastruktura” a „mała architektura”. Zgodnie z dokumentem „Zasady kwalifikowalności wydatków w ramach Osi Priorytetowej 5 Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Działanie 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej” pkt 1.2a):

„1.2 Wydatki kwalifikowalne związane z realizacją projektu: Za kwalifikowalne uznaje się wszystkie wydatki niezbędne do realizacji projektu, zgodne z zasadami określonymi w części ogólnej Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków, jak również wydatki szczegółowe: a) wydatki dotyczące zmniejszenia presji na gatunki i siedliska m.in. poprzez ograniczanie dostępu do ostoi wybranych gatunków, właściwe ukierunkowanie ruchu turystycznego (budowa lub modernizacja małej infrastruktury służącej zabezpieczeniu obszarów chronionych przed nadmierną i niekontrolowaną

presją turystów w tym: budowa lub modernizacja ścieżek dydaktycznych, ścieżek rowerowych, szlaków, parkingów, punktów widokowych, wież widokowych, zadaszeń)".

Ponadto pkt 1.3 Wydatki niekwalifikowalne dla projektu to, m.in.: „mała architektura, infrastruktura rekreacyjna i sportowa, zakup i montaż urządzeń do monitoringu bezpieczeństwa itp. – powyżej 30% kosztów kwalifikowanych, nie dotyczy kosztów, o których mowa w pkt 1.2a Wydatków kwalifikowalnych związanych z realizacją projektu”.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane przez obiekt małej architektury (art. 3 pkt 4) - należy rozumieć niewielkie obiekty, a w szczególności:

- a) kultu religijnego, jak: kapliczki, krzyże przydrożne, figury,
- b) posągi, wodotryski i inne obiekty architektury ogrodowej,
- c) użytkowe służące rekreacji codziennej i utrzymaniu porządku, jak: piaskownice, huśtawki, drabinki, śmietniki.

Czy pojęcie „mała infrastruktura” zostało gdzieś zdefiniowane? Co wchodzi w katalog tego rodzaju infrastruktury? Czy pojęcie „mała infrastruktura” na potrzeby Działania 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej to budowa lub modernizacja ścieżek dydaktycznych, ścieżek rowerowych, szlaków, parkingów, punktów widokowych, wież widokowych, zadaszeń? Czy stanowi to katalog zamknięty „małej infrastruktury” służącej zabezpieczeniu obszarów chronionych przed nadmierną i niekontrolowaną presją turystów?

Odpowiedź: Pojęcie „małej infrastruktury” wyszczególnione w punkcie 1.2a „Zasad kwalifikowalności wydatków w ramach Osi Priorytetowej 5 Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Działanie 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej (Schemat A)” nie jest tożsame z pojęciem „małej architektury” i nie stanowi katalogu zamkniętego opisanego w ww. zasadach.

Obiekty „małej architektury” reguluje ustawa Prawo budowlane. Natomiast poprzez „małą infrastrukturę” należy rozumieć działania służące zabezpieczeniu obszarów chronionych przed nadmierną i niekontrolowaną presją turystów (m.in. za pomocą budowy lub modernizacji ścieżek dydaktycznych, ścieżek rowerowych, szlaków, parkingów, punktów widokowych, wież widokowych, zadaszeń).

Należy pamiętać, że za kwalifikowalne uznaje się wszystkie wydatki niezbędne do realizacji projektu zgodne z zasadami określonymi w części ogólnej w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

13. Pytanie: Postanowiliśmy ponownie złożyć wniosek w najbliższym konkursie. Mamy umowy z wykonawcami wyłonionymi z zachowaniem konkurencyjności, które zostały podpisane w I kwartale 2019 r., z terminem rozpoczęcia projektu w październiku 2019 r. Nie chcemy przeprowadzać procesu wyłaniania wykonawców ponownie, ponieważ już to zostało zrobione.

Jaką datę powinniśmy podać we wniosku jako datę rozpoczęcia rzeczowej realizacji projektu? W poprzednim naborze podawaliśmy datę pierwszej podpisanej umowy z wykonawcą, ale było to już po złożeniu przez nas wniosku.

Dodatkowo w archiwach Bazy Konkurencyjności we wszystkich zapytaniach ofertowych podawaliśmy nr uprzednio złożonego projektu. Czy powinniśmy również dopisać numer aktualnego konkursu?

Zakładamy, że przeprowadzenie nowych zapytań ofertowych wiązało się będzie ze znacznie podwyższonymi cenami, ponieważ wykonawcy uwzględniają bieżące, stale rosnące, ceny materiałów i płac oraz znacznie podwyższają swój zakładany zysk ze względu na bardzo małą konkurencję.

Odpowiedź: W przypadku ponownego złożenia wniosku o dofinansowanie data rozpoczęcia rzeczowej realizacji projektu powinna pozostać taka sama i stanowić datę podpisania pierwszej umowy z wykonawcą. Dla projektu nie objętego pomocą publiczną nie ma znaczenia fakt późniejszego złożenia wniosku o dofinansowanie.

W zakresie Bazy konkurencyjności nieistotny jest numer konkursu jaki podawali Państwo w zapytaniu ofertowym. Najważniejszy jest zakres rzeczowy i jego zgodność z projektem złożonym w konkursie.

14. Pytanie: W instrukcji sporządzania studium wykonalności wskazano zalecaną objętość stron dla poszczególnych punktów.

a) Czy limit max. stron stanowi tylko zalecaną objętość wskazaną przez IZ i nie będzie rygorystycznie weryfikowany?

Czy może wskazany dla poszczególnych rozdziałów limit stron (oznaczony niebieską czcionką) oznacza, że w przypadku obszerniejszej analizy wykraczającej poza wskazaną maksymalną objętość stron Wnioskodawca zostanie wezwany do poprawy studium i ograniczenia treści tekstu?

W przypadku niektórych rozdziałów w odniesieniu do konieczności informacji, które mają być w nim przedstawione, oczywiście unikając nadmiernego rozbudowywania opisów i podawania informacji zbędnych dla oceny wykonalności projektu, nie sposób zmieścić wszystkich pożądaných informacji w tak małym limicie stron, bez pominięcia któregośkolwiek z istotnych elementów, co nie pozostaje bez wpływu na wartość merytoryczną dokumentu.

b) Jaki rodzaj czcionki i rozmiar są zalecane przez IZ w przypadku tworzenia opisów w studium?

Np. sporządzając Studium Wykonalności należy stosować czcionkę Arial, rozmiar 10, z pojedynczymi odstępami pomiędzy wierszami.

Odpowiedź: Wskazana objętość tekstu w Studium Wykonalności stanowi zalecaną objętość, która może ulec zwiększeniu w sytuacji, gdy zakres projektu racjonalnie uzasadnia konieczność przedłożenia rozbudowanego opisu.

Równocześnie informuję, że nie jest jednoznacznie określony rodzaj czcionki i jej wielkość, tym niemniej mając na względzie czytelność i objętość przedłożonej

dokumentacji, zalecamy stosowanie najbardziej czytelnych czcionek (np. Arial, Calibri, Times itp.) o rozmiarze co najmniej 11 i o interlinii pojedynczej, to jest takiej formy, w jakiej przygotowano wzory w Instrukcji sporządzania Studium wykonalności oraz Instrukcji wypełniania załączników.

15. Pytanie: Do jakiej kategorii wydatku wpisać tablice edukacyjne, które Beneficjent planuje postawić w ciągu ścieżek pieszo-rowerowych, tj. do promocji czy robót budowlanych? Tablice będą miały logotypy unijne.

Odpowiedź: Zgodnie z Zasadami kwalifikowalności wydatków w ramach Osi Priorytetowej 5 Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Działanie 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej (Schemat A) Beneficjent ponosi wydatki na promocję projektu zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie informacji i promocji programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020 z 3 listopada 2016 r., Podręcznikiem wnioskodawcy i beneficjenta programów polityki spójności 2014-2020 w zakresie informacji i promocji. Należy zatem rozgraniczyć zadania: tablice informacyjne promujące projekt (promocja projektu), od tablic edukacyjnych, dydaktycznych stanowiących przedmiot projektu (roboty budowlane).

16. Pytanie: Czy Fundacja ma obowiązek stosować Ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo Zamówień Publicznych?

Odpowiedź: Wybór trybu oraz sposobu udzielania zamówień w ramach realizowanego projektu leży w gestii Wnioskodawcy/Beneficjenta. To na Wnioskodawcy / Beneficjencie ciąży obowiązek analizy własnej sytuacji i ustalenie czy jest zobligowany do stosowania Ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych. Wszelkie działania muszą być zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

17. Pytanie: Wnioskodawca zakłada w ramach projektu 5.3 nasadzenia roślin, które są wymienione w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin (odpowiednich dla obszaru realizacji projektu). Czy w ramach kryterium „Znaczenie gatunku lub siedliska” może otrzymać 4 punkty czy dotyczy to tylko gatunków, które już występują na tym terenie?

Odpowiedź: Biorąc pod uwagę typ projektu podlegający wsparciu w ramach Działania 5.3 (Schemat A) tj.:

Ochrona in-situ lub ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych, w tym:

- ochrona in-situ lub restytucja gatunków zagrożonych wyginięciem;
  - odtwarzanie siedlisk i kształtowanie warunków dla ich trwałego zachowania;
  - zmniejszenie presji na gatunki i siedliska m.in. poprzez ograniczanie dostępu do ostoi wybranych gatunków, właściwe ukierunkowanie ruchu turystycznego
- ochrona ex-situ lub wprowadzenie gatunków zagrożonych wyginięciem do siedlisk zastępczych,

należy uznać, iż punkty mogą zostać przyznane za przeniesienie gatunku do ekosystemu zastępczego, gdzie może on dalej żyć samodzielnie w warunkach naturalnych, lub do środowiska sztucznie stworzonego (patrz definicja „Ochrona ex-situ” występująca na str. 151 SZOOP Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów).

Jednakże należy pamiętać, że ocena punktowa przeprowadzana jest przez Ekspertów zewnętrznych na podstawie całokształtu inwestycji opisanej we wniosku o dofinansowanie i załącznikach.

18. Pytanie: Czy kosztem kwalifikowalnym w projekcie może być wirtualna rzeczywistość i budowa platformy informatycznej? Wytyczne mówią o promocji projektu ale nie precyzują czego dokładnie ma dotyczyć.

Odpowiedź: Kosztów poniesionych na utworzenie „wirtualnej rzeczywistości” czy „budowy platformy informatycznej” nie można zaliczyć do kosztów promocji projektu. Regulamin konkursu dopuszcza typ projektu dot. *„realizacji programów edukacyjnych i ekspozycji z zakresu ekologii (w tym potrzeb i właściwych metod ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu)”*, **ale wyłącznie jako element uzupełniający** projektu z wyłączeniem spotów reklamowych w TV.

Wobec powyższego w ramach realizacji programów edukacyjnych można zaplanować opracowanie wirtualnej rzeczywistości czy budowy platformy internetowej, jednakże łącznie z innym wskazanym w Regulaminie konkursu i SZOOP typem projektu realizującym cele działania 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej.

Zgodnie z Zasadami kwalifikowalności wydatków w ramach Osi Priorytetowej 5 Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Działanie 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej (Schemat A) za kwalifikowalne uznaje się wszystkie wydatki niezbędne do realizacji projektu, zgodne z zasadami określonymi w części ogólnej Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków, jak również wydatki szczegółowe wydatki dotyczące zmniejszenia presji na gatunki i siedliska m.in. poprzez ograniczanie dostępu do ostoi wybranych gatunków, właściwe ukierunkowanie ruchu turystycznego (budowa lub modernizacja małej infrastruktury służącej zabezpieczeniu obszarów chronionych przed nadmierną i niekontrolowaną presją turystów w tym: budowa lub modernizacja ścieżek dydaktycznych, ścieżek rowerowych, szlaków, parkingów, punktów widokowych, wież widokowych, zadaszeń).

Należy pamiętać, iż każdy wniosek w ramach prac Komisji Oceny Projektów zostanie oceniony w ww. zakresie przez ekspertów. Dopiero pozytywna opinia ekspertów co do szczegółowego zakresu prowadzonej inwestycji pozwoli ocenić wpływ projektu na zasadniczy cel Działania 5.3.

19. Pytanie: Wnioskodawca zmienił adres. Zmiana nie jest jeszcze widoczna w KRS. Który adres siedziby należy wskazać we wniosku o dofinansowanie?

Odpowiedź: Wniosek oraz załączniki należy przedłożyć z aktualnym adresem wraz z dokumentami potwierdzającymi zmianę adresu (czyli uchwałą walnego

zgromadzenia oraz wnioskiem do KRS o dokonanie zmiany adresu - z potwierdzeniem wpływu do urzędu)

20. Pytanie: Termin ważności pozwoleń i zezwoleń (np. pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich/zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów/pozwolenia na prowadzenie badań archeologicznych/ Decyzja RDOŚ) – upływa w połowie 2023 r. Zwyczajowo występuje się o przedłużenie terminu na miesiąc przed jego wygaśnięciem. Czy można dołączyć do wniosku posiadane pozwolenia, a później po aktualizacji zamienić je na te przedłużone?

Odpowiedź: Do wniosku o dofinansowanie należy dołączyć dokumenty aktualne, zgodne z przedmiotem, zakresem i miejscem realizacji projektu. Na chwilę obecną wskazane decyzje spełniają warunek ich ważności. Należy mieć jednak na uwadze, że w przypadku zakończenia terminu ważności otrzymanych zezwoleń przed lub po podpisaniu umowy o dofinansowanie, a także w trakcie realizacji projektu niezbędne będzie dostarczenie do IZ dokumentacji potwierdzającej możliwość dalszego prowadzenia prac zgodnie z przepisami prawa.

21. Pytanie: Czy w przypadku gdy obiekty małej architektury nie wymagają pozwolenia na budowę, a obszar nie jest objęty Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Wnioskodawca jest zobowiązany przedłożyć warunki zabudowy? Objęte projektem roboty budowlane będą realizowane w ramach zgłoszenia.

Odpowiedź: Co do zasady oraz zgodnie z *„Instrukcją wypełniania załączników do wniosku o dofinansowanie projektu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 na etapie oceny i realizacji projektu”*, stanowiącą załącznik nr 3 do Regulaminu konkursu, rozdział I *„Załączniki wymagane w momencie złożenia Wniosku o dofinansowanie projektu”*, pkt 3.1 *„Kopia decyzji o warunkach zabudowy”*: *„Dokument ten sporządzany jest w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jedynie dla projektów infrastrukturalnych i tylko tych, dla których jest on wymagany przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Jednocześnie, zgodnie z zapisami ww. ustawy, roboty budowlane niewymagające pozwolenia na budowę nie wymagają decyzji o warunkach zabudowy”*.

Zgodnie z informacją zawartą objęte projektem roboty budowlane będą realizowane w ramach zgłoszenia. Co do zasady, zgodnie z przytoczonym ostatnim zdaniem ww. *Instrukcji*, roboty budowlane niewymagające pozwolenia na budowę nie wymagają decyzji o warunkach zabudowy.

Jednakże należy mieć na uwadze art. 59. ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zgodnie, z którym decyzja o warunkach zabudowy jest wymagana dla inwestycji polegającej na zmianie zagospodarowania terenu, która nie wymaga pozwolenia na budowę, z wyjątkiem tymczasowej, jednorazowej zmiany zagospodarowania terenu, trwającej do roku.

W związku z powyższym konieczność uzyskania decyzji o warunkach zabudowy dla konkretnego przedsięwzięcia należy indywidualnie zweryfikować w oparciu o art. 59 ust. 1-2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W przypadku gdy z ww. przepisów będzie wynikała konieczność uzyskania decyzji o warunkach zabudowy – Wnioskodawca jest zobowiązany przedłożyć taki dokument wraz z wnioskiem o dofinansowanie.

W przypadku gdy zgodnie z art. 59. ust. 1-2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym inwestycja nie będzie wymagała decyzji o warunkach zabudowy – Wnioskodawca powinien zamieścić stosowne wyjaśnienie/uzasadnienie w punkcie 2.1.1.2. Studium wykonalności „potencjał techniczny do realizacji wybranego wariantu”.

22. Pytanie: Kryterium: „Zgodność projektu z kierunkami działań wynikającymi z aktualnej na dzień ogłoszenia naboru wniosków wersji strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego” - czy przez aktualną strategię należy rozumieć „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego”?

Odpowiedź: Zgodnie z § 3 pkt 2. Uchwały Nr XIV/243/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju województwa: „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego” w odniesieniu do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, do czasu jego zakończenia, zachowuje moc Uchwała Nr XXVIII/553/13 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025, zmieniona Uchwałą Nr XXIX/573/13 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 sierpnia 2013 r.

Zapis w Karcie z definicjami kryteriów wyboru projektów konkursowych wraz z warunkami formalnymi o kryterium „Zgodność projektu z kierunkami działań wynikającymi z aktualnej na dzień ogłoszenia naboru wniosków wersji strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego” należy rozumieć jako zgodność ze Strategią rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025.